

JOAN MARÍ TUR, DIPUTAT DEL PP BALEAR I CONSELLER DE CULTURA DEL CIEF

Text: MIQUEL PAYERAS / Fotos: JOAN CELIÀ

"Cañellas ho tramà tot pel seu interès"

Joan Marí Tur (Sant Josep de sa Talaia, Eivissa, 1941). És el diputat 'rebel' del PP que es va abstenir en la votació de Matas. Solerista convençut, anuncia que no pensa callar i que si l'expulsen crearà un nou partit.

Joan Marí Tur és un enamorat de la cultura. Sobretot de la cultura popular i de la història de les Pitiüses, sobre la qual ha escrit 5 llibres. És el president de la comissió de cultura del Consell Insular d'Eivissa i Formentera des del 1991, al front de la qual s'ha destacat per portar endavant totes les iniciatives possibles per recuperar el gran patrimoni cultural de les Illes. Catedràtic d'ensenyament mitjà de llengua i literatura, va estudiar la llicenciatura a Barcelona, on va tenir grans professors com Martí de Riquer o Badia i Margarit. El 1977 provà la política com a candidat al Senat per la UCD, però li guanyà Abel Matutes, amb qui va tenir algunes fortes discussions, si bé després han estat bons amics. El 1987 li ofereixen ser candidat per AP, però ho rebutja. El 1991 novament l'insisteixen i accepta. Des d'aleshores és el màxim responsable de cultura del consell pitius. És un dels membres del PP insular que no dubta a defensar la unitat idiomàtica. I això, en un partit que no s'ha caracteritzat per la defensa de la llengua. Marí, però, parla clar: "La qüestió de la unitat de la llengua —sempre respectant les modalitats— és tan clara que no val la pena ni parlar-ne. El que passa és que n'hi ha que atien la ignorància, el provincialisme i el secessionisme. Però en fi, qui vulgui ser bàmbol que ho continuï essent".

La llarga conversa que aquest setmanari va poder tenir amb Marí Tur va ser enregistrada durant el debat de l'estat de la comunitat que celebrava el Parlament. A pesar de ser un home de cultura, el fet és que

l'actual situació política de Marí Tur, com la de Cristòfol Soler i de Joana Aina Vidal —els tres crítics a l'oficialitat que representen Canellas i Verger—, en el si del PP és la que crida més l'atenció. Marí es va abstenir en la votació d'investidura de Jaume Matas i passa per ser el diputat rebel. En l'entrevista no defuig cap dels aspectes de la llarga i profunda crisi que afecta el seu partit des de la dimissió de Gabriel Canellas el juliol de 1995.

"És l'oligarquia contra la democràcia. Uns pocs ho feren tot, dirigits per Cañellas. Com que jo no estava d'acord amb aquestes maneres, em vaig abstenir en la investidura de Matas."

—Com va ser que Soler substituï Canellas si després s'ha vist que quasi ningú no el volia?

—Segons tenc entès, aquells dies se celebraren conclaves tant a Madrid com a la finca de Canellas per veure qui l'havia de substituir. Es parlava de Rosa Estaràs, vice-presidenta als temps de Canellas, Jaume Matas, Joan Flaquer, aleshores conseller de Turisme i ara de Cultura, i de Cristòfol Soler. A la fi es va optar per Tòfol.

—I tothom d'acord?

—No. No tenia el suport de tot el grup parlamentari. De fet, quan es proposà la candidatura hi hagué sis o set vots en contra, però després tots votaren disciplinadament.

—Com i quan es produeix l'allunyament entre Soler i Cañellas?

—Supòs que se'n duen la gran sorpresa de veure que Soler no va voler ser criat de ningú, sinó que portava la seva pròpia política. Que, per cert, era la pròpia del partit, el programa del qual va tenir la intensa col·laboració del mateix Soler. Soler va agafar amb força les regnes del govern, perquè o manes o ets una joguina teledirigida. La cosa va anar a més: el tarannà dialogant de Soler, la participació en la

Diada, l'anunci d'una política turística de control, la trobada amb Jordi Pujol... tot això va posar nerviosos a molts que deien, entre d'altres coses, que Soler baixava la bandera davant Catalunya.

—El 27 de maig Soler anuncia un nou Govern; això fou el detonant de la crisi?

—Sí, va ser un error. S'hauria d'haver fet molt abans. Va ser quan es produeix el cop, perquè va ser com un cop d'estat. A mi, per exemple, no m'informaren de la reunió del grup parlamentari que va censurar Soler.

—Vostè havia de ser conseller d'aquell Govern que no arribà a prendre possessió. Després Matas li ofereix novament el càrrec però el rebutja. Per què?

—Perquè entenc que Matas no és legítim hereu de la presidència de la comunitat. A més, perquè es va actuar de la forma més baixa que es pot actuar en política.

—Com?

—L'oligarquia contra la democràcia. Varen ser uns pocs els que ho feren tot, dirigits per Canellas. Com que jo no estava d'acord amb aquelles maneres, em vaig abstenir en la investidura de Matas.

—S'ha penedit d'aquella abstenició?

—Ara em sap greu. Ara votaria que no. No tenc cap dubte. Li ho vaig dir a Matas una hora abans de la segona votació. Érem a la seu de la Conselleria d'Economia i li ho vaig dir: "si tu ets capaç de pujar a la tribuna i dir la veritat al Parlament i al poble jo et votaré". Però com no ho va fer...

—Quina és la veritat?

—La que ja he dit: que Canellas ho va tramatar tot per treure en Tòfol. Va ser una maniobra de Canellas feta no pel bé del país, ni pel bé del partit, sinó en benefici propi i amb la voluntat de continuar dirigint, pels interessos propis, aquesta comunitat autònoma.

—Això que diu el situa en una posició difícil que potser impliqui que li demanin l'escó.

—Em poden tirar fora del partit, però l'escó no el donaré. Que quedi clar: l'escó no el donaré. Tenc la consciència ben tranquil·la en el sentit que el 95% de la gent que em va votar està d'acord amb jo.

—El president Matas ha dit en alguna ocasió que la censura a Soler va ser comparable a la censura tan democràticament britànica que es va fer contra Thatcher. Com s'explica que una part d'aquells que acceptaren ser consellers del nou govern Soler en només vint-i-quatre hores ajudassin a censurar-lo i que en un cas, Matas, el substituís al front de la presidència?

—Sempre m'ho he demanat. Jaume Matas va telefonar, des d'un despatx de Palma, a Soler per anun-

ciar-li tot el que es coïa. Fins i tot li va donar garanties que ell li seria fidel. Al cap de vuit o nou hores... no sé, potser això sigui la democràcia britànica...

—Soler ho sabia?

—S'havia reunit amb Canellas i d'altres persones.

—Quan?

—El divendres dia 24. Es varen discutir perquè Canellas no estava d'acord amb la línia política de Soler. Després de la discussió, Canellas li va donar a Soler 5 noms perquè fossin consellers. D'aquests cinc, Soler en respectà 4.

—Tots tret de Joan Flaquer, potser?

—Tots tret de Flaquer.

—Flaquer era conseller de Turisme. Vostè sap que l'oposició ha dit sovint que tot va ser una mena de conspiració de part del poder turístic i financer per evitar que Soler fes fora del govern Flaquer. Què hi ha de veritat en aquesta teoria de la conspiració?

—Davant el discurs de Matas en el debat sobre l'estat de la Comunitat, dimarts de la setmana passada, em vaig quedar bocabadat, perquè hi va dir que no era veritat que Soler se n'hagués anat per pressions del sector turístic i financer. Va perdre la segona avinentesa per dir la veritat.

—Va rebre pressions per evitar l'abstenció en la investidura del president Matas?

—Com va recollir la televisió durant tot el debat, Canellas i Maria Salom, la portaveu del PP, em demanaven que votàs afirmativament perquè sec entre tots dos. Si no m'haguessin empenyat tant, si no hagués vist tant d'interès... potser m'ho hauria pensat. Però basta que se'm vulgui fer anar per un camí perquè no hi vulgui anar. Deu ser la tossudesa heretada del meu pare.

—Li oferiren càrrecs?

—Aquells dies m'oferiren ser delegat del Govern a Eivissa i Formentera, ser director provincial a Balears del Ministeri d'Educació, a més de conseller com he dit abans. Ara, en honor a la veritat, no puc dir que m'ho oferissin a canvi del vot afirmatiu, però evidentment...

—Després de la forçada dimissió de Soler, el ja ex-president semblava una persona abatuda i disposada a deixar la lluita. Però durant l'estiu es va crear allò que s'ha denominat "solerisme" i que al Parlament passa per ser format per Soler, Joana Aina Vidal i vostè mateix. Com es va crear?

—Durant l'estiu ens reunírem a Mallorca diverses vegades, na Joana Aina, jo i en Tòfol. Nosaltres dos l'animàrem a seguir i a cercar els compromissaris que necessitàvem per anar al congrés que es va fer el passat dia 6.

**"Jaume Matas
va telefonar,
des d'un despatx
de Palma, a Soler
per anunciar-li
tot el que es
coïa. Fins i tot li
va donar
garanties que ell
li seria fidel...
i al cap de
vuit o nou
hores..."**

—Quan semblava clar l'enfrontament entre vos-
tès i els oficialistes de
Canellas i Verger, resul-
ta que Soler arriba a un
pacte per entrar a l'exe-
cutiva. Aleshores vostè
fa unes declaracions
fortíssimes contra Soler
dient que l'havia traït
i que ja mai més no tor-
naria a confiar en ell.
Què va passar?

—Jo sempre vaig ser
contrari a qualsevol in-
tegració dins una llista
que estava composta
per les persones a qui
nosaltres criticàvem per
haver actuat de la forma
que ho feren. Nosaltres
teníem 117 compromís-
sarís sobre un total d'un
miler, aproximadament,
i això els va espantar
perquè es pensaven que
no tendríem cap força.
Per això cercaren l'a-
cord. Soler va cometre
la gran equivocació de
pactar. Es pactà la meua
exclusió a canvi que hi
entràs el meu germà,
que és batlle de Sant
Antoni, Eivissa, però
per a això s'havia de fer
fora a qui l'agrupació
de Sant Antoni ja havia
triat. El meu germà,
després de parlar amb
mi, va renunciar. Jo sempre havia dit a Soler que
féssim el que féssim, ho havíem de fer junts. Per
això em vaig enfadar tant.

—D'aquí les declaracions de traïdor?

—Sí. Li vaig dir que no hi havia dret que em fes
allò, després de ser jo i na Joana Aina els que l'hem
ajudat tant a crear aquesta imatge... El dia del con-
grés Soler va venir a asseure devora jo i el meu
germà. Li vaig dir que m'estimava més no parlar
amb ell. No tornarem a parlar. Al cap d'uns dies na
Joana Aina em va telefonar i em digué que en Tò-
fol se sentia malament i que havíem de parlar.
Quedàrem per anar a dinar, a Mallorca. Ens vèrem
i tot d'una en Tòfol em va demanar disculpes i va
reconèixer que s'havia equivocat. Aclarírem les cos-
ses i ja està.

—Reneix el solerisme?

—Sí. Després ens reunírem amb diversos batlles
de Mallorca i d'altres militants que ens donen su-
port i decidírem adoptar un posicionament crític da-
vant Matas. El que hem demanat a Soler, tant na Jo-

—És cert allò del clan dels Mari Tur a
Eivissa?

—Sí. Som una família, en el sentit bíblic
i no mafiós, que està en política per servir
la nostra terra i no per interessos
econòmics. Ho han intentat tot per
desprestigiar-me, però jo no tenc res a
amagar. Per això no em poden fer callar.

—Sí, si tots tres actuam conjuntament. Podria ser,
però, que no fóssim només tres, sinó algun més, al-
menys jo ho esper així.

—Vostè s'ha plantejat seriosament la possibilitat
que el facin fora? Li ho dic perquè sembla ser el
que té més enemics.

—Sí, no sé què dec tenir. Ara, per exemple, per al
congrés insular d'Eivissa i Formentera, han fet una
llista d'integració, però amb la condició que jo no
hi sigui. Però contestant la pregunta li diré que sí,
que m'ho he plantejat. A Eivissa i a Formentera hi
ha molta gent que combrega amb les idees que jo
defens. No tendríem cap inconvenient a fer una op-
ció política pròpia. Trobaríem gent per anar a les
llistes. Crec que tendríem possibilitats reals.

—Un partit només de les Pitiüses o de totes les
Balears amb Soler?

—Si en Tòfol fes una opció, si es dona la situació
que ens expulsassin del partit, per què no pensar en
una opció per a les properes eleccions que sigui
present a totes les illes?

ana Aina com jo, és que
es torni a posar al cap-
davant de l'opció, del
projecte que tenim, que
torni a ser el Soler de
l'honestedat política, el
de la defensa de la llen-
gua i la cultura...

—Se senten poderosos?

—La força que tenim no
cal amagar-la. La mayo-
ria parlamentària i el Go-
vern depenen de nosal-
tres. Si jo fos en Matas
estaria molt preocupat
i despatxaria més sovint
amb nosaltres. En aquest
sentit, però, he de dir que
sempre que li telefon o
deman parlar amb ell,
sempre s'hi posa.

—Votaran sempre, com
han anunciat, en cons-
ciència i no per discipli-
na de grup?

—Nosaltres continua-
rem votant segons les
nostres consciències
i conviccions, sense
baixar el cap davant
possibles renyades o,
fins i tot, davant l'ex-
pulsió.

—Creu que hi ha perill
que els expulsin?

—Som conscients que
ens exposam al fet
que ens facin fora del
partit.

—Tots tres?

